

MESARSKI LIST

IZHAJA ČETRTLETNO

UREJUJE DEMSAR MIRKO, LJUBLJANA VII, VODNIKOVA 165

IZDAJA KONZORCIJ, LJUBLJANA, TELEFON ŠTEVILKA 42-89.

TISKARNA SAVA D. D. V KRANJU — — PREDSTAVNIK VILČE PEŠL, KRANJ

Še nekaj o humanem klanju in aparatih za omamljanje živine

Današnja izdaja našega lista je v glavnem posvečena samo onim gg. mesarjem, ki že imajo aparate za omamljanje živine ali pa si bodo iste v kratkem nabavili. V zvezi s tem nas naproša tvrdka GRUDNIK — zavod za mesarske potreščine — za objavo naslednjega:

Nedavno je uspelo skonstruirati povsem nov tip aparata za omamljenje živine, ki je povsem izpopolnjen in v njega konstrukciji so odstranjene vse konstrukcijske napake in pomankljivosti. Ta model aparata se od prejšnjih modelov, kakor tudi od vseh ostalih, razlikuje v naslednjem:

1. Ima prebijač iz rje prostega jekla, dočim je prebijač v prejšnjem modelu iz navadnega jekla.
2. Novi aparat ima na onem mestu, kjer stalno leži vrhni del prebijača, vložek iz kovine, ki nikdar ne oksidira pod vplivom eksplozijskih plinov.
3. Prožilo ima dvoje peres, zato je stalno sigurno prožno.
4. Peresa vžigalne igle so iz povsem svojevrstnega materiala in so zato skrajno odporna.
5. Cilinder ima tri posebne odvajalne rove (kanale), ki odvajajo eksplozijske pline iz aparata prej, predno oni pridejo v stik z gumo ali peresom. Na ta način ima ne morejo ti plini prav nič škodovati, obenem pa tudi ne mazati notranjosti aparata in tako povzročati motenj v funkciji.
6. Tudi cilinder je prevlečen z rje-prostim materialom, ki nikdar ne oksidira in tudi od madežev krvi ali od vlage ne more zarjaveti, kar se je pri prejšnjih modelih, zlasti pri površnem ali slabem čiščenju mnogokrat dogajalo.
7. Kar je najvažnejše, gumo in glavno pero je uspelo tako v materialu, kot v izdelavi tako izpopolniti, da so ti deli sedaj neprekošljivi, skrajno odporni in zato absolutno sigurni za nad 500 strelav.

Na podlagi teh sedmih, zgoraj naštetih dejstev, je novi aparat tako izpopolnjen, da je danes v vsakem oziru res neprekošljiv ter najboljši izmed dobrih. Vendar pa ne kljub vsem tem izpopolnitvam in izboljšanjem, ti aparati niso prav nič podražili.

Vsi gg. mesarji kakor vse p. n. občinske uprave, ki so aparate kupile pred mesecem novembrom tega leta, se naprošajo, da svoje aparate nemudoma zamenjajo za najnovejši model, kajti le ta je garantiran za dobo 10 let, dočim se s tem garancija starejšemu modelu odpove, kar naj vsak vzame na znanje. Za novi model je treba doplačati samo din 100.— in sicer velja to za one, ki so stare aparate plačali po din 950.—.

Priporočamo, da si nabavite še posebne kovčke (etuie) za shranjevanje aparata in patronov in ostalih pritliklin. (Glej sliko).

Za one, ki aparatov za omamljanje živine še nimajo.

APARATI ZA HUMANO KLANJE

„GOLJAR“ aparat, s katerim se pred klanjem omamljajo goveda, ovce, svinje itd. se enostavno nastavi živinčetu na glavo in sicer točno nad možgani (glej sliko), se s prstom sproži, nakar takoj in brez muk pade tudi najtežji bik. Ta aparat ne ubija a kroglo, zato tudi ni popolnoma nič nevaren okolici, niti onemu, ki ga uporablja. Namesto krogle, ki naj bi ubila živinče, udarja iz aparata (takoimenovani prebijač (Bolcen), debel ca 13 mm in se pod silo eksplozije patrone zadere kakih 9 cm globoko, živinčetu v glavo, v možgane. Nato pa se v istem trenutku avtomatično povrne nazaj v aparat. Z ozirom na to, je aparat sam, kakor tudi njega uporaba, silno enostavna in preprosta, tako, da more s tem aparatom omamljati tudi najtežjo živino vsak vajenec. Aparat je zelo praktičen in v svoji funkciji popolnoma siguran in zanesljiv. Izdeluje se v treh velikostih.

Aparat „GOLJAR I“ je težak ca 1.80 kg in je najlažji med aparati. Namenjen je za omamljenje svinj in najlažjih goved. Cena mu je din 680.— V ceni je vključena tudi ščetka za čiščenje.

Aparat „GOLJAR II“. Novi model, je srednji model, namenjen za uporabo v privatnih mesarskih in manjših javnih oz. klavnicah. Težak je ca. 2.20 kg in stane din 950.— V ceni je vključen tudi razdirač mozga in ščetka za čiščenje.

Aparat „GOLJAR II“. Stari model je težak ca 2.40—2.60 kg in stane din 750.—

Aparat „GOLJAR III“. Specijalni model za večje javne, mestne, privatne in eksportne klavnice. Težak je ca 2.80 kg in stane din 1400.— V ceni je vključen tudi razdirač mozga in ščetka za čiščenje.

Garancija za aparate velja v naslednji obliki:

Za aparat „GOLJAR I“ se jamči eno leto.

Za aparat „GOLJAR II“, stari model, se jamči tudi eno leto.

Za aparat „GOLJAR II“, novi model, se jamči za dobo 10 let.

Za aparat „GOLJAR III“ se jamči za dobo 20 let.

Garancija se razume tako, da se jamči za brezhibno funkcijo aparata in se v tej dobi brezplačno popravijo vsi eventualni defekti, vendar le, če niso bili isti povzročeni s tem, da je aparat ali glava aparata padla na trda tla in če ni nastala napaka morda radi preslabega čiščenja aparata, vsled nemazanja ali pomanjkanja mazila in če se je redno skrbelo zato, da aparat v notranjosti ni bil preveč zamazan in da ni zarjavel. Sicer pa drugače funkcija aparata sploh ne more odpovedati, izvzemši, da se deformira guma ali pa glavno pero. Ta dela sta in garancije izvzeta in staneta oba skupaj nova din 22.— Ako se je aparat pokvaril, ga takoj pošljite v Ljubljano—Dravje štev. 103. (telefon 42—89) kjer bo takoj pravljen in vrnjen lastniku na njegov naslov in njegove stroške, kajti garancijsko riziko ne nosi stroškov prevoza.

Vsi ti aparati se dobe tudi na obroke. Na račun je treba poslati din 100.— Aparat se na željo kupca dobi tudi v krasnem kovčku (etuiu) za ceno din 100.—, ki se zaračuna posebej. Patroni za aparat se dobe v več jakostih po din 1.20 za komad.

Ta aparat je Ministrstvo poljedelstva — Odsek za Veterinarstvo — v prisotnosti uradne komisije preizkusilo na Klavnici Mestnega poglavarstva v Beogradu in o tem sestavilo sledeči zapisnik:

U prisustvu komisije oproban je aparat za omamljivanje životinja za klanje tvrdke GRUDNIK, sistema „GOLJAR“ i tom prilikom utvrđeno je:

1. da je rukovanje aparatom prosto i lako i za rukovaoca kao i za okolinu bezopasno,

2. da aparat ima sigurno i promptno dejstvo u omamljivanju, životinja se mentalno sruši i za vreme klanja nalazi se u dubokoj omamljenosti.

3. u pogledu iskrvavanja životinje, omamljene sa ovim aparatom, komisija je konstatovala, da se ono vrši vrlo dobro, bolje nego kod običnog omamljivanja udarom ili ubodom,

4. prema svemu, komisija je mišljenja, da ovaj domaći aparat ni u čemu zaostaja za sličnim aparatima strane proizvodnje n. pr. Sermerov i drugi.

Na temelju tega zapisnika je Ministrstvo poljedelstva — Odsek za veterinarstvo s svojim razpisom pod št. 37.453/IV z dne 12. maja 1938. leta uradno priporočilo uporabljanje tega aparata „GOLJAR“ vsem podrejenim oblastem in ustanovam t. j. javnim, privatnim, eksportnim klavnicam, kakor tudi vsem občinskim upravam in mestnim klavnicam.

Navodilo za uporabo aparata

Ker se češče dogaja, da marsikomu pri omamljanju z aparatom živinče ne pade, priobčuje v pojasnilo naslednje:

Aparatu odvij vrhni del, potisni v luknjo za patrone ročaj krtače za čiščenje tako globoko, da Ti prebijač pogleda za dobre 4 prste iz aparata. Če je to šlo v redu, potem vloži v luknjo patrono, močno ali lahko, kakor je pač potrebno, nato privij glavo aparata nazaj do kraja in šele ko stojiš pred živinčetom, napni aparat tako, da potegneš vrhni vijak iz glave do kraja in s tem se prožilo napne. Potem primi aparat z levice spodaj, z desnico pa zgoraj (ali če si morda levičar-nasrotno) nastavi aparat živinčetu na glavo 2—3 prste nad vrtincem, nagni aparat malo iz pravega kota proti tlom in s kazalcem sproži prožilo (glej sliko — tako edino je pravilno)

nakar se Ti živinče takoj sesede. Pri govedu potisni nato razdirač mozga v luknjo, ki jo je napravil prebijač aparata, tako, da prideš do mozga. Potegni razdirač malo ven, malo nazaj in zopet ven, da živinče z zadnjimi nogami pobrea in nato zakolji pa bo odtekla vsa kri.

Navodilo za čiščenje aparata

Kakor vsako lovsko ali vojaško puško, tako je treba tudi te aparate skrbno in redno čistiti, sicer nastanejo motnje v funkciji.

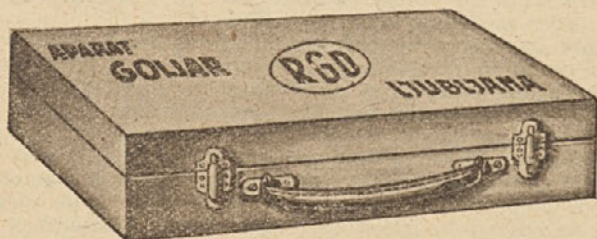
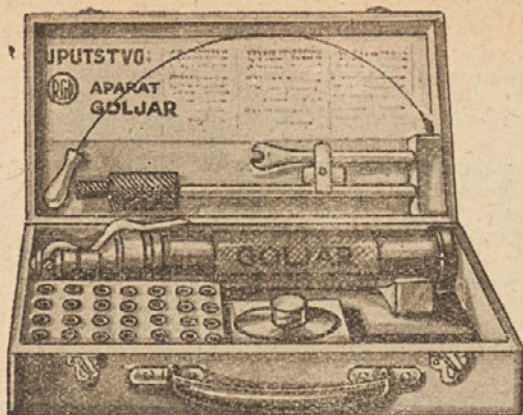
Čisti ga takole in sicer vsaj vsak teden enkrat. Odvij spodnjo matico in potegni prebijač s gumo in peresom vred iz aparata. Če tega ne moreš storiti niti z roko, niti s kleščami, tedaj je to znak, da se je guma nekje zakačila. V takem primeru potisni z držajem krtače za čiščenje skozi luknjo, kjer se vloži patrona, vse skupaj ven in potem očisti vse dele, razen gume, s krtačo, pomočeno v petrolej. Krtačo nato pomoči v strojno olje in vse dele izvzemši gume na lahko namaži z njo. Nato pa aparat zopet sestavi nazaj. Če je šla guma tesno in teško iz aparata, potem je potrebno, da jo zlasti na koncih malo odrgneš s steklitim papirjem, tako, da bo, ko jo boš vlagal zopet nazaj v aparat, v cev kar padla. Od časa do časa pa vlij v glavo aparata pri prožilcu še par kapljic strojnega olja. To je vsa nega aparata.

Padec cen aparatom za humano klanje

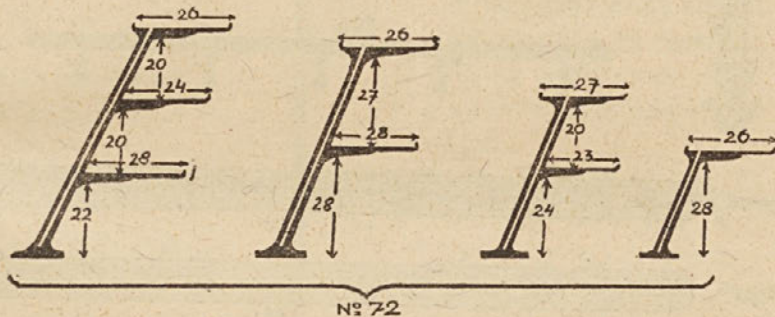
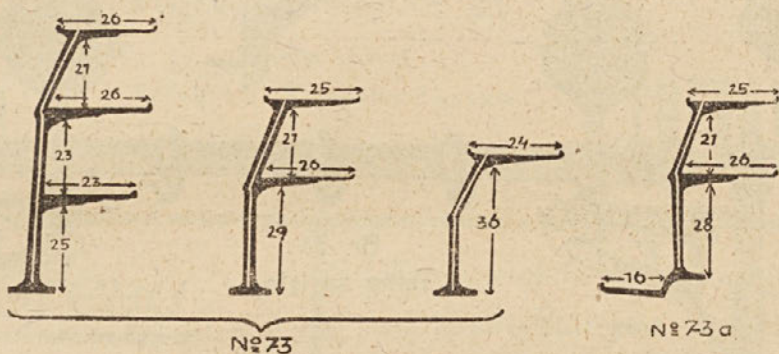
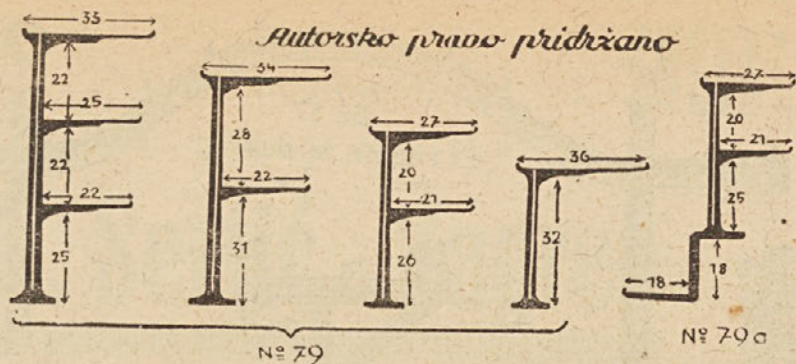
Kdor je količkaj zasledoval gibanje cen aparatov za omamljenje živine, bo brezdvoma zasledil velik padec v zadnjih letih. V informacijo naj navedem samo par dejstev.

Pred c. 4 leti so neki potniki in zastopniki ponujali take aparate, ki pa so bili tako v konstrukciji, kot izdelavi, neprimerno slabši od naših današnjih, kar po din 3.000—3.500.—, pred c. 2 letoma po din 2.500—2.800.—, pred 1 letom pa po din 2.050.—. Med tem pa je pričela take aparate izdelovati neka domača tvrdka in že pri prvi seriji domačih aparatov, ki so prišli na trg, se je cena inozemskim aparatom znižala na 1.300—1.800.—. Ko pa so se pojavili na trgu domači aparati v večjih serijah, se je cena lažjim aparatom znižala na din 950.— težjim pa na din 1.400.—. Danes pa se dobe ti aparati v težini c. 1.80 kg za din 680.— in tako so bili po zaslugi naše domače industrije prihranjeni teški stotisočaki, plod me-sarskih žuljev. Zato kupujte le domače aparate.

Vesela in pozdrava vredna je obenem vest, da so se tudi patroni za te aparate začeli izdelovati v naši državi. Upati, je da bo cena tudi njim padla vsaj na 1 din za komad, če ne še nižje.

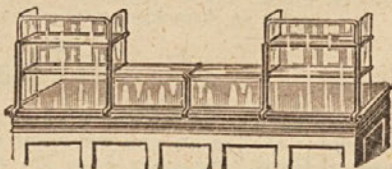
Ovakvi stakleni nastavci su zbog svoje celishodnosti neophodno potrebni svakom mesaru, kobasičaru, kao i svakoj drugoj radnji, gostioni itd. Emaliranih ne držimo jer su slabiji.
 Na željo mušterije dobavlja se i potrebno staklo, no u tom slučaju treba da mušterija javi dužinu nastavka. Ipak preporučavamo mušterijama, da nabave staklo kod kuće.

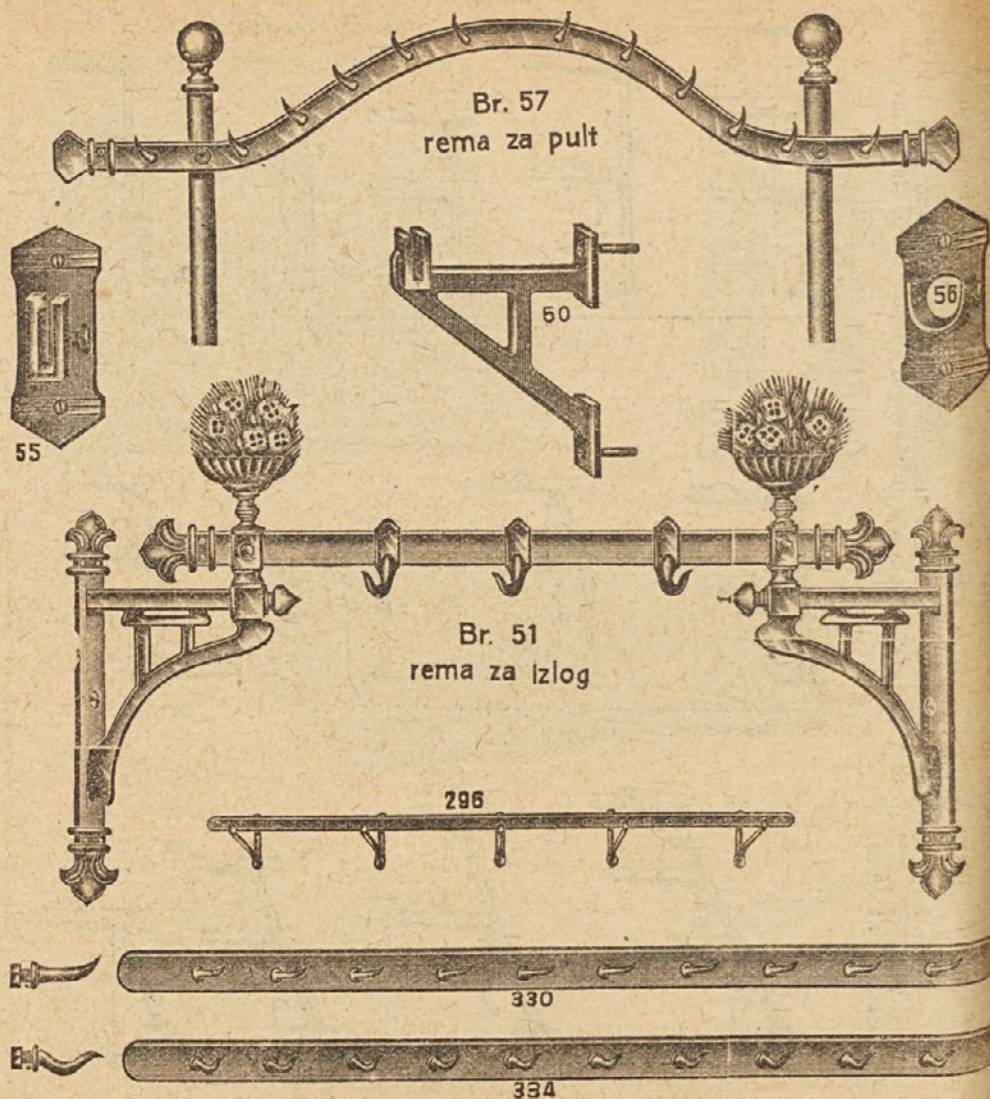

Nosioci za staklene nastavke za pult ili tezgu

Iz „Duraluminija“, sjajno svetle

- Br. 79. sa policama 1, 2, 2, 3
 kom. din 120, 160, 180, 220
- Br. 73. sa policama 1, 2, 3
 kom. din 140, 180, 220
- Br. 72. sa policama 1, 2, 2, 3
 kom. din 120, 160, 180, 220
- Br. 79 a din 40 više od gornih cena
- Br. 73 a din 40 više od gornih cena

Br. 50. Stenski nosioci u razmaku u cm	din 10, 15, 20, 25
cena komadu sa zidnim šaralom	din 40, 50, 60, 80
Br. 51. moderna rema za izlog, trajno svetla meter	din 500
Br. 55. i 56. nosioci za reme ili cevi u izlogu, komad	din 60
Br. 57. stojeća rema za na pult, trajno svetla meter	din 350
Br. 330. i 334. reme trajno svetla, širina u mm:	din 35, 40, 50, 60
cena sa stenskim nosiocima po metru	din 260, 280, 300, 320

Napomena

Željeznih, kaljsanih, niklovanih, kromanih ili emajliranih rema ne preporučavamo, već samo one izradjene od materijala kojimikada ne zarda. Za ove reme daje se trajna garancija i to, da ostanu za sva vremena sjajno svetle.

Kod naručbe potrebno je javiti, dali se žele reme sa ravnim ili savinutim kukama.

CREVA!

Nove snižene cene!
Tražite cenik!

CREVA!

M. Sertić - Zagreb

Horvaćanska c. 21

Telefon 24-565

Telegram: Emsertić Zagreb

CREVA!

CREVA!

Creva

po najpovoljnijim
cenama mogu
se dobiti kod

D. D. za izradu creva
Subotica

Kupujemo stalno vsakovrsna creva

Ukusne, praktične, higijenske

pergament-kese za mast
od $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ in 1 kg sadr-
žine, pergament uložci
za sanduke za mast od
25 kg sadržine prodava-
ju se u svim količinama

„PATRIA“

INDUST. ZA PRERAD-
BU PAPIRA I LEPENKE
OSIJEK, ANINA ULICA 10.

Uprava, urednik in redakcija

Mesarskega lista

želi vsem gg. mesarjem in svojim čitateljem
veselo, srečno in uspeha polno **Novo leto!**

TOFRANOŽE
IN VOLK
OSTRILA
DOBITE
POVSOD

F. T O M A Ž I Č - M A R I B O R

ZAK. ZAŠT. ZNAK

TRAŽITE NAŠ KATALOG

DOMAČA TVORNICA FINIH ČELIČNIH NOŽEVA I ŠKARA

KAKOVOST
ZAJAMČENA
BLAGO!
DOMAČE
KUPUJTE!

